

CHAPITRE 3 — *Dispositions transitoires et finales***Art. 21.** Entrée en vigueur et mise en place de l'Institut

§ 1er. Les articles 13 à 15 entreront en vigueur à la date de l'entrée en vigueur d'un accord de coopération inter-fédéralisant l'Institut.

§ 2. Pour la première désignation des membres du Conseil d'administration, il devra être procédé à l'appel à candidature visé à l'article 11, § 3, au plus tard un mois après l'entrée en vigueur de la présente loi.

Leur désignation effective aura lieu au plus tard quatre mois après l'entrée en vigueur de la présente loi.

Le mandat des membres du Conseil d'administration sera limité pour un tiers à deux ans et pour un autre tiers à quatre ans afin de permettre le renouvellement en alternance tel que prévu à l'article 11. Un tirage au sort détermine les durées respectives des mandats. De même, le premier président n'est exceptionnellement désigné que pour un an afin de permettre un renouvellement en alternance.

§ 3. Dans les six mois de sa désignation, le Conseil d'administration procède au recrutement du personnel nécessaire au fonctionnement effectif de l'Institut.

Art. 22. Le premier paiement prévu à l'article 20 sera effectué au plus tard cinq mois après l'entrée en vigueur de la présente loi, ce à concurrence d'un tiers du budget annuel.

Promulguons la présente loi, ordonnons qu'elle soit revêtue du sceau de l'Etat et publiée par le *Moniteur belge*.

Donné à Bruxelles, le 12 mai 2019.

PHILIPPE

Par le Roi :

Le Ministre des Affaires étrangères

D. REYNDEERS

Le Ministre de la Justice,

K. GEENS

Scellé du sceau de l'Etat :

Le Ministre de la Justice,

K. GEENS

_____

Note

(1) Chambre des représentants

(www.lachambre.be)

Documents : 54 3670

Compte rendu intégral : .25-04-2019.

HOOFDSTUK 3 — *Overgangs- en slotbepalingen***Art. 21.** Inwerkingtreding en oprichting van het Instituut

§ 1. De artikelen 13 tot 15 zullen in werking treden op de datum van inwerkingtreding van een samenwerkingsakkoord waarbij het Instituut wordt geïnterfederaliseerd.

§ 2. Voor de eerste aanwijzing van de leden van de Raad van bestuur moet ten laatste een maand na de inwerkingtreding van deze wet worden overgegaan tot de oproep tot kandidaatstelling zoals bedoeld in artikel 11, § 3.

Hun effectieve aanwijzing zal uiterlijk vier maanden na de inwerkingtreding van deze wet plaatsvinden.

Het mandaat van de leden van de Raad van bestuur zal voor een derde van de leden worden beperkt tot twee jaar en voor een ander derde tot vier jaar, teneinde de alternerende vernieuwing zoals bedoeld in artikel 11 mogelijk te maken. De duur van de respectieve mandaten zal bij loting worden bepaald. Evenzo wordt de eerste voorzitter uitzonderlijk slechts voor een jaar aangewezen teneinde een alternerende vernieuwing mogelijk te maken.

§ 3. De Raad van bestuur zal binnen zes maanden na de aanwijzing ervan overgaan tot de werving van het personeel dat noodzakelijk is voor de effectieve werking van het Instituut.

Art. 22. De eerste betaling zoals bedoeld in artikel 20, wordt verricht ten laatste vijf maanden na de inwerkingtreding van deze wet, zulks ten belope van een derde van het jaarlijkse budget.

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel zal worden bekleed en door het *Belgisch Staatsblad* zal worden bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, 12 mei 2019.

FILIP

Van Koningswege :

De Minister van Buitenlandse Zaken

D. REYNDEERS

De Minister van Justitie,

K. GEENS

Met 's Lands zegel gezegeld :

De Minister van Justitie,

K. GEENS

_____

Nota

(1) Kamer van volksvertegenwoordigers

(www.dekamer.be)

Stukken : 54 3670

Integraal Verslag : 25-04-2019.

SERVICE PUBLIC FEDERAL JUSTICE

[C - 2019/13057]

22 MAI 2019. — Loi relative au trafic d'organes humains et relative au principe de non-sanction des victimes de traite des êtres humains (1)

PHILIPPE, Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, Salut.

La Chambre des représentants a adopté et Nous sanctionnons ce qui suit :

CHAPITRE 1er. — *Disposition introductive*

Article 1er. La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

CHAPITRE 2. — *Dispositions modifiant le Code pénal*

Art. 2. Dans l'article 433quinquies du Code pénal, inséré par la loi du 10 août 2005 et remplacé par la loi du 29 avril 2013, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 1er, alinéa 1er, le point 4 est remplacé par ce qui suit:

“4° à des fins d'exploitation par le prélèvement d'organes ou de matériel corporel humain;”;

FEDERALE OVERHEIDSDIENST JUSTITIE

[C - 2019/13057]

22 MEI 2019. — Wet betreffende de handel in menselijke organen en betreffende het niet-bestrafingbeginsel voor slachtoffers van mensenhandel (1)

FILIP, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

De Kamer van volksvertegenwoordigers heeft aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt :

HOOFDSTUK 1. — *Inleidende bepaling*

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

HOOFDSTUK 2. — *Bepalingen tot wijziging van het Strafwetboek*

Art. 2. In artikel 433quinquies van het Strafwetboek, ingevoegd bij de wet van 10 augustus 2005 en vervangen bij de wet van 29 april 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in § 1, eerste lid, wordt de bepaling onder 4° vervangen als volgt:

“4° de uitbuiting door het wegnemen van organen of van menselijk lichaamsmateriaal;”;

2° l'article 433*quinquies* est complété par un paragraphe 5 rédigé comme suit:

“§ 5. La victime de traite des êtres humains qui prend part à des infractions en conséquence directe de son exploitation, n'encourt aucune peine du chef de ces infractions.”.

Art. 3. Dans le Livre II du même Code, il est inséré un Chapitre III*ter*/1 intitulé “Du trafic d'organes humains”.

Art. 4. Dans le Chapitre III*ter*/1 inséré par l'article 3, il est inséré un article 433*novies*/2 rédigé comme suit:

“Art. 433*novies*/2. Sera puni de la réclusion de cinq ans à dix ans et d'une amende de sept cent cinquante euros à septante-cinq mille euros, quiconque prélève un organe sur une personne dans les cas suivants:

1° lorsque le prélèvement est réalisé sur une personne vivante sans son consentement libre, éclairé et spécifique, ou lorsque le prélèvement est réalisé sur une personne décédée en violation des conditions de consentement ou d'opposition prévues par la loi;

2° lorsqu'en échange du prélèvement de l'organe, cette personne ou un tiers s'est vu proposer, offrir, promettre ou a obtenu un profit ou un avantage comparable, directement ou indirectement, et ce même si la personne a consenti au prélèvement;

3° lorsque le prélèvement est réalisé par une personne qui n'y est pas autorisée par la loi, ou en dehors d'un établissement de soins autorisé par la loi.

Ne constituent pas “un profit ou un avantage comparable” au sens de l'alinéa 1er, 2°:

1° l'indemnisation des dépenses directes et indirectes, prévue par l'article 4, § 2, de la loi du 13 juin 1986 sur le prélèvement et la transplantation d'organes, et par l'article 6, § 2, de la loi du 19 décembre 2008 relative à l'obtention et à l'utilisation de matériel corporel humain destiné à des applications médicales humaines ou à des fins de recherche scientifique;

2° l'indemnisation de la perte de revenus liée au don d'organe.”.

Art. 5. Dans le Chapitre III*ter*/1 inséré par l'article 3, il est inséré un article 433*novies*/3 rédigé comme suit:

“Art. 433*novies*/3. Sera puni de la réclusion de cinq ans à dix ans et d'une amende de sept cent cinquante euros à septante-cinq mille euros, quiconque:

1° transpose sur une personne un organe prélevé en violation de l'article 433*novies*/2 ou prélevé dans un autre État dans les conditions visées à l'article précité, ou utilise un tel organe à d'autres fins que la transplantation, en connaissance de cause;

2° transpose sur une personne un organe sans y être autorisé par la loi ou en dehors d'un établissement de soins autorisé par la loi.

Les organes prélevés en Belgique ou dans un autre État membre de l'Union européenne sont présumés ne pas avoir été prélevés en violation de l'article 433*novies*/2 ou dans les conditions visées à l'article précité, jusqu'à preuve du contraire, s'ils ont été alloués par une organisation à but non lucratif, publique ou privée, se consacrant aux échanges nationaux et transfrontaliers d'organes.”.

Art. 6. Dans le Chapitre III*ter*/1 inséré par l'article 3, il est inséré un article 433*novies*/4 rédigé comme suit:

“Art. 433*novies*/4. Sera puni de la réclusion de cinq ans à dix ans et d'une amende de sept cent cinquante euros à septante-cinq mille euros, quiconque, en connaissance de cause:

1° prépare, préserve, stocke, transporte, transfère, réceptionne ou exporte un organe prélevé en violation de l'article 433*novies*/2 ou prélevé dans un autre État dans les conditions visées à l'article 433*novies*/2;

2° artikel 433*quinquies* wordt aangevuld met een paragraaf 5, luidende:

“§ 5. Het slachtoffer van mensenhandel dat betrokken is bij misdrijven als rechtstreeks gevolg van zijn uitbuiting loopt geen straf op voor deze misdrijven.”.

Art. 3. In Boek II van hetzelfde wetboek, wordt een Hoofdstuk III*ter*/1 ingevoegd, luidende “Handel in menselijke organen”.

Art. 4. In Hoofdstuk III*ter*/1, ingevoegd bij artikel 3, wordt een artikel 433*novies*/2 ingevoegd, luidende:

“Art. 433*novies*/2. Met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met geldboete van zeventhonderdvijftig euro tot vijfenzeventigduizend euro wordt gestraft hij die een orgaan wegneemt bij een persoon in de volgende gevallen:

1° wanneer het wegnemen bij een levende gebeurt zonder zijn vrije, geïnformeerde en specifieke toestemming, of wanneer het wegnemen bij een overledene gebeurt in strijd met de in de wet bedoelde voorwaarden inzake toestemming of verzet;

2° wanneer, in ruil voor het wegnemen van het orgaan, die persoon of een derde, rechtstreeks of onrechtstreeks, een profijt of een vergelijkbaar voordeel werd voorgesteld, aangeboden, beloofd of heeft verkregen, zulks zelfs indien de persoon heeft toegestemd in het wegnemen;

3° wanneer het wegnemen gebeurt door een persoon die daartoe niet is gemachtigd door de wet, of buiten een door de wet gemachtigde verzorgingsinrichting.

Vormen geen “profijt of vergelijkbaar voordeel” in de zin van het eerste lid, 2°:

1° de vergoeding van de rechtstreekse en onrechtstreekse kosten, bedoeld in artikel 4, § 2, van de wet van 13 juni 1986 betreffende het wegnemen en transplanteren van organen, en in artikel 6, § 2, van de wet van 19 december 2008 inzake het verkrijgen en het gebruik van menselijk lichaamsmateriaal met het oog op de geneeskundige toepassing op de mens of het wetenschappelijk onderzoek;

2° de vergoeding van de inkomstenderving die met de orgaandonatie verband houdt.”.

Art. 5. In Hoofdstuk III*ter*/1, ingevoegd bij artikel 3, wordt een artikel 433*novies*/3 ingevoegd, luidende:

“Art. 433*novies*/3. Met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met geldboete van zeventhonderdvijftig euro tot vijfenzeventigduizend euro wordt gestraft hij die:

1° bij een persoon een orgaan transplanteert dat is weggenomen in strijd met artikel 433*novies*/2 of dat is weggenomen in een andere Staat onder de in voornoemd artikel bedoelde voorwaarden, of een dergelijk orgaan gebruikt voor andere doeleinden dan de transplantatie, zulks met kennis van zaken;

2° bij een persoon een orgaan transplanteert zonder daartoe te zijn gemachtigd door de wet of buiten een door de wet gemachtigde verzorgingsinrichting.

De in België of een andere lidstaat van de Europese Unie weggenomen organen worden geacht niet te zijn weggenomen in strijd met artikel 433*novies*/2 of onder de in voornoemd artikel bedoelde voorwaarden, tot bewijs van het tegendeel, indien zij werden toegewezen door een openbare of private non-profitorganisatie die zich bezighoudt met binnenlandse en grensoverschrijdende orgaanuitwisselingen.”.

Art. 6. In Hoofdstuk III*ter*/1, ingevoegd bij artikel 3, wordt een artikel 433*novies*/4 ingevoegd, luidende:

“Art. 433*novies*/4. Met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met geldboete van zeventhonderdvijftig euro tot vijfenzeventigduizend euro wordt gestraft hij die, met kennis van zaken:

1° een orgaan dat is weggenomen in strijd met artikel 433*novies*/2 of dat is weggenomen in een andere Staat onder de voorwaarden bedoeld in artikel 433*novies*/2, voorbereidt, preserveert, opslaat, vervoert, overbrengt, ontvangt of uitvoert;

2° importe ou fait transiter un organe prélevé dans un autre État dans les conditions visées à l'article 433novies/2.

Les organes prélevés en Belgique ou dans un autre État membre de l'Union européenne sont présumés ne pas avoir été prélevés en violation de l'article 433novies/2 ou dans les conditions visées à l'article précité, jusqu'à preuve du contraire, s'ils ont été alloués par une organisation à but non lucratif, publique ou privée, se consacrant aux échanges nationaux et transfrontaliers d'organes."

Art. 7. Dans le Chapitre IIIter/1 inséré par l'article 3, il est inséré un article 433novies/5 rédigé comme suit:

"Art. 433novies/5. Sera puni de la réclusion de cinq ans à dix ans et d'une amende de sept cent cinquante euros à septante-cinq mille euros, quiconque sollicite ou recrute un candidat donneur d'organes ou receveur, en vue d'obtenir, directement ou indirectement, un profit ou un avantage comparable pour lui-même ou pour un tiers."

Art. 8. Dans le Chapitre IIIter/1 inséré par l'article 3, il est inséré un article 433novies/6 rédigé comme suit:

"Art. 433novies/6. Sera puni de l'emprisonnement d'un an à cinq ans et d'une amende de cinq cents euros à cinquante mille euros, quiconque, quel qu'en soit le moyen:

1° facilite, favorise les pratiques visées aux articles 433novies/2 à 433novies/4 et 433novies/7, ou incite à de telles pratiques;

2° fait ou fait faire, publie, distribue ou diffuse de la publicité, de façon directe ou indirecte, en faveur de ces pratiques;

3° rend public, de façon directe ou indirecte, le besoin ou la disponibilité d'organes dans le but d'offrir ou de rechercher un profit ou un avantage comparable, directement ou indirectement, pour lui-même ou pour un tiers.

La tentative de commettre l'infraction visée à l'alinéa premier sera punie d'un emprisonnement d'un an à trois ans et d'une amende de cent euros à dix mille euros."

Art. 9. Dans le Chapitre IIIter/1 inséré par l'article 3, il est inséré un article 433novies/7 rédigé comme suit:

"Art. 433novies/7. Sera puni d'un emprisonnement d'un an à cinq ans et d'une amende de cinq cents euros à cinquante mille euros, quiconque, en connaissance de cause, aura accepté pour lui-même, la transplantation d'un organe prélevé en violation de l'article 433novies/2 ou prélevé dans un autre État dans les conditions visées à l'article 433novies/2.

Les organes prélevés en Belgique ou dans un autre État membre de l'Union européenne sont présumés ne pas avoir été prélevés en violation de l'article 433novies/2 ou dans les conditions visées à l'article précité, jusqu'à preuve du contraire, s'ils ont été alloués par une organisation à but non lucratif, publique ou privée, se consacrant aux échanges nationaux et transfrontaliers d'organes."

Art. 10. Dans le Chapitre IIIter/1 inséré par l'article 3, il est inséré un article 433novies/8 rédigé comme suit:

"Art. 433novies/8. Sera puni d'un emprisonnement d'un an à cinq ans et d'une amende de cinq cents euros à cinquante mille euros, quiconque promet, offre, donne, directement ou par interposition de personnes, à une personne un avantage de toute nature, pour elle-même ou pour un tiers, afin qu'elle prélève, transplante ou utilise un organe en violation des articles 433novies/2 à 433novies/4, ou qu'elle facilite la commission d'un tel acte.

Sera puni des mêmes peines quiconque sollicite, accepte ou reçoit, directement ou par interposition de personnes, un avantage de toute nature, pour lui-même ou pour un tiers, afin de prélever, de transplanter ou d'utiliser un organe en violation des articles 433novies/2 à 433novies/4, ou de faciliter la commission d'un tel acte."

Art. 11. Dans le Chapitre IIIter/1 inséré par l'article 3, il est inséré un article 433novies/9 rédigé comme suit:

"Art. 433novies/9. Les peines seront fixées comme prévu aux alinéas 3 et 4:

1° lorsque l'infraction a été commise envers un mineur ou toute autre personne particulièrement vulnérable;

2° lorsqu'elle a été commise par une personne qui a abusé de l'autorité ou des facilités que lui confèrent ses fonctions;

3° lorsque la vie de la victime a été mise en danger délibérément ou par négligence grave;

2° een orgaan dat is weggenomen in een andere Staat onder de voorwaarden bedoeld in artikel 433novies/2 invoert of laat doorvoeren.

De in België of een andere lidstaat van de Europese Unie weggenomen organen worden geacht niet te zijn weggenomen in strijd met artikel 433novies/2 of onder de in voornoemd artikel bedoelde voorwaarden, tot bewijs van het tegendeel, indien zij werden toegewezen door een openbare of private non-profitorganisatie die zich bezighoudt met binnenlandse en grensoverschrijdende orgaanuitwisselingen."

Art. 7. In Hoofdstuk IIIter/1, ingevoegd bij artikel 3, wordt een artikel 433novies/5 ingevoegd, luidende:

"Art. 433novies/5. Met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met geldboete van zeventienhonderdvijftig euro tot vijfenzeventigduizend euro wordt gestraft hij die een kandidaat orgaandonor of ontvanger benadert of werft teneinde rechtstreeks of onrechtstreeks een profijt of een vergelijkbaar voordeel voor zichzelf of voor een derde te verkrijgen."

Art. 8. In Hoofdstuk IIIter/1, ingevoegd bij artikel 3, wordt een artikel 433novies/6 ingevoegd, luidende:

"Art. 433novies/6. Met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot vijftigduizend euro wordt gestraft hij die op enigerlei wijze:

1° de handelwijzen bedoeld in de artikelen 433novies/2 tot 433novies/4 en 433novies/7, vergemakkelijkt, bevordert of tot dergelijke handelwijzen aanzet;

2° direct of indirect, reclame maakt of doet maken, uitgeeft, verdeelt of verspreidt voor die handelwijzen;

3° de behoefte aan of de beschikbaarheid van organen direct of indirect onder de aandacht brengt teneinde rechtstreeks of onrechtstreeks een profijt of een vergelijkbaar voordeel voor zichzelf of voor een derde aan te bieden of te behalen.

Poging tot het in het eerste lid bedoelde misdrijf wordt gestraft met gevangenisstraf van één jaar tot drie jaar en met geldboete van honderd euro tot tienduizend euro."

Art. 9. In Hoofdstuk IIIter/1, ingevoegd bij artikel 3, wordt een artikel 433novies/7 ingevoegd, luidende:

"Art. 433novies/7. Met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot vijftigduizend euro wordt gestraft hij die, met kennis van zaken, voor zichzelf de transplantatie van een orgaan dat is weggenomen in strijd met artikel 433novies/2 of dat is weggenomen in een andere Staat onder de voorwaarden bedoeld in artikel 433novies/2, heeft aanvaard.

De in België of een andere lidstaat van de Europese Unie weggenomen organen worden geacht niet te zijn weggenomen in strijd met artikel 433novies/2 of onder de in voornoemd artikel bedoelde voorwaarden, tot bewijs van het tegendeel, indien zij werden toegewezen door een openbare of private non-profitorganisatie die zich bezighoudt met binnenlandse en grensoverschrijdende orgaanuitwisselingen."

Art. 10. In Hoofdstuk IIIter/1, ingevoegd bij artikel 3, wordt een artikel 433novies/8 ingevoegd, luidende:

"Art. 433novies/8. Met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot vijftigduizend euro wordt gestraft hij die, rechtstreeks of door tussenpersonen, aan een persoon een voordeel van welke aard ook, voor zichzelf of voor een derde, belooft, aanbiedt of overhandigt, opdat hij een orgaan wegneemt, transplanteert of gebruikt in strijd met de artikelen 433novies/2 tot 433novies/4, of het plegen van een dergelijke handeling vergemakkelijkt.

Met dezelfde straffen wordt gestraft hij die, rechtstreeks of door tussenpersonen, een voordeel van welke aard dan ook, voor zichzelf of voor een derde, vraagt, aanvaardt of ontvangt, teneinde een orgaan weg te nemen, te transplanteren of te gebruiken in strijd met de artikelen 433novies/2 tot 433novies/4, of het plegen van een dergelijke handeling te vergemakkelijken."

Art. 11. In Hoofdstuk IIIter/1, ingevoegd bij artikel 3, wordt een artikel 433novies/9 ingevoegd, luidende:

"Art. 433novies/9. De straffen zullen worden vastgesteld als bepaald bij het derde en vierde lid:

1° ingeval het misdrijf is gepleegd ten opzichte van een minderjarige of enige andere bijzonder kwetsbare persoon;

2° ingeval het is gepleegd door een persoon die misbruik heeft gemaakt van het gezag of de faciliteiten die zijn functies hem verlenen;

3° ingeval het leven van het slachtoffer opzettelijk of door grove nalatigheid in gevaar is gebracht;

4° lorsque l'infraction a porté gravement atteinte à la santé physique ou mentale de la victime;

5° lorsque l'activité concernée constitue une activité habituelle;

6° lorsqu'elle constitue un acte de participation à l'activité principale ou accessoire d'une association, et ce, que le coupable ait ou non la qualité de dirigeant;

7° lorsque l'auteur a déjà été condamné pour une infraction prévue dans le présent Chapitre, sous réserve de l'application du Chapitre V du Livre 1er du Code pénal.

Pour l'application de l'alinéa 1er, 7°, peut être prise en compte la condamnation prononcée par une juridiction pénale d'un autre État Partie à la Convention du Conseil de l'Europe contre le trafic d'organes humains, pour une des infractions établies conformément à cette Convention, dans la mesure où l'auteur n'est pas traité d'une façon moins favorable que si la condamnation antérieure avait été prononcée par une juridiction belge.

Dans les cas prévus aux articles 433novies/2 à 433novies/5, les peines seront la réclusion de dix ans à quinze ans et une amende de mille euros à cent mille euros.

Dans les cas prévus aux articles 433novies/6 et 433novies/8, les peines seront la réclusion de cinq ans à dix ans et une amende de sept cent cinquante euros à septante-cinq mille euros.”.

Art. 12. Dans le Chapitre IIIter/1 inséré par l'article 3, il est inséré un article 433novies/10 rédigé comme suit:

“Art. 433novies/10. Les peines seront fixées comme prévu aux alinéas 2 et 3:

1° lorsque l'infraction a causé la mort de la victime;

2° lorsqu'elle constitue un acte de participation à l'activité principale ou accessoire d'une organisation criminelle, et ce, que le coupable ait ou non la qualité de dirigeant.

Les infractions prévues aux articles 433novies/2 à 433novies/5 seront punies de la réclusion de quinze à vingt ans et d'une amende de mille euros à cent cinquante mille euros.

Les infractions prévues aux articles 433novies/6 et 433novies/8 seront punies de la réclusion de dix ans à quinze ans et une amende de mille euros à cent mille euros.”.

Art. 13. Dans le Chapitre IIIter/1 inséré par l'article 3, il est inséré un article 433novies/11 rédigé comme suit:

“Art. 433novies/11. § 1er. Dans les cas visés au présent Chapitre, les coupables seront en outre condamnés à l'interdiction des droits énoncés à l'article 31, alinéa 1er.

§ 2. Les tribunaux pourront interdire aux personnes condamnées pour des faits visés au présent Chapitre, pour un terme d'un an à vingt ans d'exercer une activité professionnelle ou sociale liée à la commission de l'une des infractions établies au présent Chapitre.

§ 3. Sans avoir égard à la qualité de personne physique ou morale de l'exploitant, propriétaire, locataire ou gérant, le tribunal peut ordonner la fermeture temporaire ou définitive, partielle ou totale de l'établissement dans lequel les infractions visées au présent Chapitre ont été commises, conformément aux modalités prévues à l'article 382, § 3, alinéas 2 à 5.

§ 4. L'article 389 est applicable aux paragraphes 1er, 2 et 3.

§ 5. La confiscation spéciale prévue à l'article 42, 1°, est appliquée aux coupables de l'infraction visée au présent Chapitre, même lorsque la propriété des choses sur lesquelles elle porte n'appartient pas au condamné, sans que cette confiscation puisse cependant porter préjudice aux droits des tiers sur les biens susceptibles de faire l'objet de la confiscation. Elle doit également être appliquée, dans les mêmes circonstances, au bien meuble, à la partie de celui-ci, au bien immeuble, à la chambre ou à tout autre espace. Elle peut également être appliquée à la contre-valeur de ces meubles ou immeubles aliénés entre la commission de l'infraction et la décision judiciaire définitive.

§ 6. En cas de saisie d'un bien immeuble, il est procédé conformément aux formalités de l'article 35bis du Code d'instruction criminelle.”.

4° ingeval het misdrijf de lichamelijke of geestelijke gezondheid van het slachtoffer ernstig heeft aangetast;

5° ingeval van de betrokken activiteit een gewoonte wordt gemaakt;

6° ingeval het een daad van deelneming aan de hoofd- of bijkomende bedrijvigheid van een vereniging betreft, ongeacht of de schuldige de hoedanigheid van leidend persoon heeft of niet;

7° ingeval de dader reeds werd veroordeeld voor een in dit Hoofdstuk bedoeld misdrijf, onder voorbehoud van de toepassing van Hoofdstuk V van Boek I van het Strafwetboek.

Voor de toepassing van het eerste lid, 7°, kan rekening worden gehouden met de veroordeling uitgesproken door een strafgerecht van een andere Staat die Partij is bij het Verdrag van de Raad van Europa tegen de handel in menselijke organen, voor een van de feiten die strafbaar zijn gesteld overeenkomstig dat Verdrag, voor zover de dader niet op minder gunstige wijze wordt behandeld dan indien de vroegere veroordeling was uitgesproken door een Belgisch gerecht.

In de gevallen bedoeld in de artikelen 433novies/2 tot 433novies/5 zijn de straffen opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en geldboete van duizend euro tot honderdduizend euro.

In de gevallen bedoeld in de artikelen 433novies/6 en 433novies/8 zijn de straffen opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en geldboete van zeventienvijftig euro tot vijfenzeventigduizend euro.”.

Art. 12. In Hoofdstuk IIIter/1, ingevoegd bij artikel 3, wordt een artikel 433novies/10 ingevoegd, luidende:

“Art. 433novies/10. De straffen zullen worden vastgesteld als bepaald bij het tweede en derde lid:

1° ingeval het misdrijf de dood van het slachtoffer heeft veroorzaakt;

2° ingeval het een daad van deelneming aan de hoofd- of bijkomende bedrijvigheid van een criminele organisatie betreft, ongeacht of de schuldige de hoedanigheid van leidend persoon heeft of niet.

De misdrijven bedoeld in de artikelen 433novies/2 tot 433novies/5 worden gestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar en met geldboete van duizend euro tot honderdvijftigduizend euro.

De misdrijven bedoeld in de artikelen 433novies/6 en 433novies/8 worden gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van duizend euro tot honderdduizend euro.”.

Art. 13. In Hoofdstuk IIIter/1, ingevoegd bij artikel 3, wordt een artikel 433novies/11 ingevoegd, luidende:

“Art. 433novies/11. § 1. In de gevallen bedoeld in dit Hoofdstuk worden de schuldigen bovendien veroordeeld tot ontzetting van de in artikel 31, eerste lid, genoemde rechten.

§ 2. De rechtbanken kunnen de personen die veroordeeld zijn voor feiten bedoeld in dit Hoofdstuk, voor een termijn van een jaar tot twintig jaar verbieden een beroepsactiviteit of sociale activiteit uit te oefenen die verband houdt met het plegen van een van de in dit Hoofdstuk strafbaar gestelde feiten.

§ 3. Zonder rekening te houden met de hoedanigheid van natuurlijke persoon of rechtspersoon van de uitbater, eigenaar, huurder of zaakvoerder, kan de rechtbank de tijdelijke of definitieve, gedeeltelijke of volledige sluiting bevelen van de inrichting waar de misdrijven bedoeld in dit Hoofdstuk gepleegd zijn, in overeenstemming met de nadere regels bepaald in artikel 382, § 3, tweede tot vijfde lid.

§ 4. Artikel 389 is van toepassing op de paragrafen 1, 2 en 3.

§ 5. De bijzondere verbeurdverklaring bedoeld in artikel 42, 1°, wordt toegepast op degenen die zich schuldig hebben gemaakt aan het in dit Hoofdstuk bedoelde misdrijf, zelfs wanneer de zaken waarop zij betrekking heeft geen eigendom van de veroordeelde zijn, zonder dat deze verbeurdverklaring nochtans de rechten van derden op de goederen die het voorwerp kunnen uitmaken van de verbeurdverklaring schaadt. Zij moet in dezelfde omstandigheden ook worden toegepast op het roerend goed, het deel ervan, het onroerend goed, de kamer of enige andere ruimte. Ze kan ook worden toegepast op de tegenwaarde van deze roerende of onroerende goederen die werden vervoerd tussen het tijdstip waarop het misdrijf werd gepleegd en de definitieve rechterlijke beslissing.

§ 6. In geval van beslag op een onroerend goed, wordt gehandeld overeenkomstig de vormvoorschriften van artikel 35bis van het Wetboek van strafvordering.”.

CHAPITRE 3. — *Dispositions modifiant
le Titre préliminaire au Code de Procédure pénale*

Art. 14. Dans l'article 10ter, alinéa 1er, du Titre préliminaire au Code de Procédure pénale, inséré par la loi du 13 avril 1995, remplacé par la loi du 28 novembre 2000 et modifié en dernier lieu par la loi du 31 mai 2016, est inséré le point 1bis rédigé comme suit:

“1bis”. une des infractions prévues aux articles 433novies/2 à 433novies/10, en cas de prélèvement d'organes pratiqué ou envisagé en échange d'un profit ou d'un avantage comparable;”.

CHAPITRE 4. — *Dispositions modifiant le Code d'instruction criminelle*

Art. 15. Dans l'article 90ter, § 2, du Code d'instruction criminelle, inséré par la loi du 30 juin 1994 et modifié en dernier lieu par la loi du 25 décembre 2016, est inséré le point 22/1 rédigé comme suit:

“22/1°. aux articles 433novies/2 à 433novies/10 du même Code;”.

CHAPITRE 5. — *Dispositions modifiant la loi du 13 juin 1986 sur le
prélèvement et la transplantation d'organes*

Art. 16. Dans l'article 17 de la loi du 13 juin 1986 sur le prélèvement et la transplantation d'organes, modifié par les lois du 3 juillet 2012 et du 7 février 2014, les modifications suivantes sont apportées:

1° au paragraphe 1er, les mots “500 francs à 5 000 francs” sont remplacés par les mots “500 euros à 5 000 euros”;

2° au paragraphe 2, les mots “de huit jours à six mois et d'une amende de 100 francs à 500 francs” sont remplacés par les mots “six mois à deux ans et d'une amende de 250 euros à 1 000 euros”;

3° au paragraphe 3, alinéa 1er, les mots “de trois mois à un an et d'une amende de 1 000 francs à 10 000 francs” sont remplacés par les mots “d'un an à cinq ans et d'une amende de 1 000 euros à 10 000 euros”.

Art. 17. Dans la même loi, il est inséré un article 18/1 rédigé comme suit:

“Art. 18/1. En cas de condamnation, le juge peut en outre prononcer l'interdiction d'exercer une activité professionnelle ou sociale liée à la commission de l'une des infractions visées à l'article 17, § 3, pour un terme d'un an à cinq ans.”.

CHAPITRE 6. — *Disposition modifiant la loi du 19 décembre 2008 relative
à l'obtention et à l'utilisation de matériel corporel humain destiné à des
applications médicales humaines ou à des fins de recherche scientifique*

Art. 18. Dans l'article 24 de la loi du 19 décembre 2008 relative à l'obtention et à l'utilisation de matériel corporel humain destiné à des applications médicales humaines ou à des fins de recherche scientifique, modifié par les lois du 19 mars 2013 et du 30 octobre 2018, les modifications suivantes sont apportées:

1° au § 1er, alinéa 2, le mot “12,” est inséré entre les mots “10, §§ 1er, 4 et 5, alinéas 2 et 3” et le mot “14”;

2° il est inséré un paragraphe 2/1 rédigé comme suit:

“§ 2/1. En cas de condamnation, le juge peut en outre prononcer l'interdiction d'exercer une activité professionnelle ou sociale liée à la commission de l'une des infractions visées au paragraphe 1er, alinéa 3, pour un terme d'un à cinq ans.”.

Promulguons la présente loi, ordonnons qu'elle soit revêtue du sceau de l'Etat et publiée par le *Moniteur belge*.

Donné à Bruxelles, le 22 mai 2019.

PHILIPPE

Par le Roi :

Le Ministre de la Justice,
K. GEENS

La Ministre de la Santé publique,
M. DE BLOCK

HOOFDSTUK 3. — *Bepalingen tot wijziging
van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering*

Art. 14. In artikel 10ter, eerste lid, van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering, ingevoegd bij de wet van 13 april 1995, vervangen bij de wet van 28 november 2000 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 31 mei 2016, wordt de bepaling onder 1bis ingevoegd, luidende:

“1bis”. een van de misdrijven bepaald in de artikelen 433novies/2 tot 433novies/10, in geval van uitgevoerde of overwogen wegneming van organen in ruil voor een profijt of een vergelijkbaar voordeel;”.

HOOFDSTUK 4. — *Bepalingen tot wijziging van het Wetboek van
Strafvordering*

Art. 15. In artikel 90ter, § 2, van het Wetboek van Strafvordering, ingevoegd bij de wet van 30 juni 1994 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 25 december 2016, wordt de bepaling onder 22/1 ingevoegd, luidende:

“22/1°. de artikelen 433novies/2 tot 433novies/10 van hetzelfde Wetboek;”.

HOOFDSTUK 5. — *Bepalingen tot wijziging van de wet van
13 juni 1986 betreffende het wegnemen en transplanteren van organen*

Art. 16. In artikel 17 van de wet van 13 juni 1986 betreffende het wegnemen en transplanteren van organen, gewijzigd bij de wetten van 3 juli 2012 en van 7 februari 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, worden de woorden “500 frank tot 5 000 frank” vervangen door de woorden “500 euro tot 5 000 euro”;

2° in paragraaf 2, worden de woorden “van acht dagen tot zes maanden en met geldboete van 100 frank tot 500 frank” vervangen door de woorden “van zes maanden tot twee jaar en met geldboete van 250 euro tot 1 000 euro”;

3° in paragraaf 3, eerste lid, worden de woorden “van drie maanden tot één jaar en met geldboete van 1 000 frank tot 10 000 frank” vervangen door de woorden “van één jaar tot vijf jaar en met geldboete van 1 000 euro tot 10 000 euro”.

Art. 17. In dezelfde wet wordt een artikel 18/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 18/1. In geval van veroordeling kan de rechter bovendien het verbod uitspreken een beroepsactiviteit of sociale activiteit uit te oefenen die verband houdt met het plegen van een van de in artikel 17, § 3, bedoelde misdrijven, zulks voor een termijn van een jaar tot vijf jaar.”.

HOOFDSTUK 6. — *Bepaling tot wijziging van de wet van 19 decem-
ber 2008 inzake het verkrijgen en het gebruik van menselijk lichaamsmate-
riaal met het oog op de geneeskundige toepassing op de mens of het
wetenschappelijk onderzoek*

Art. 18. In artikel 24 van de wet van 19 december 2008 inzake het verkrijgen en het gebruik van menselijk lichaamsmateriaal met het oog op de geneeskundige toepassing op de mens of het wetenschappelijk onderzoek, gewijzigd bij de wetten van 19 maart 2013 en van 30 oktober 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in § 1, tweede lid, wordt het woord “12,” ingevoegd tussen de woorden “10, §§ 1, 4 en 5, tweede en derde lid,” en het woord “14”;

2° er wordt een paragraaf 2/1 ingevoegd, luidende:

“§ 2 /1. In geval van veroordeling kan de rechter bovendien het verbod uitspreken een beroepsactiviteit of sociale activiteit uit te oefenen die verband houdt met het plegen van een van de in paragraaf 1, derde lid, bedoelde misdrijven, zulks voor een termijn van een jaar tot vijf jaar.”.

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel zal worden bekleed en door het *Belgisch Staatsblad* zal worden bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, 22 mei 2019.

FILIP

Van Koningswege :

De Minister van Justitie,
K. GEENS

De Minister van Volksgezondheid,
M. DE BLOCK

Scellé du sceau de l'Etat :

Le Ministre de la Justice,

K. GEENS

_____
Note

(1) Chambre des représentants (www.lachambre.be) :

Documents : 54-3537

Compte rendu intégral : 24 avril 2019

Met 's Lands zegel gezegeld :

De Minister van Justitie,

K. GEENS

_____
Nota

(1) Kamer van volksvertegenwoordigers (www.dekamer.be)

Stukken : 54-3537

Integraal Verslag : 24 april 2019

SERVICE PUBLIC FEDERAL MOBILITE ET TRANSPORTS

[C - 2019/13077]

8 MAI 2019. — Loi modifiant l'arrêté royal du 30 septembre 2005 désignant les infractions par degré aux règlements généraux pris en exécution de la loi relative à la police de la circulation routière, en ce qui concerne le fait de ne pas se rabattre à droite après un dépassement

PHILIPPE, Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, Salut.

La Chambre des représentants a adopté et Nous sanctionnons ce qui suit :

Article 1er. La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2. Dans l'article 2 de l'arrêté royal du 30 septembre 2005 désignant les infractions par degré aux règlements généraux pris en exécution de la loi relative à la police de la circulation routière, il est inséré un 13°/2 rédigé comme suit :

“Si le dépassement se fait par la gauche, le conducteur doit reprendre sa place à droite aussitôt qu'il peut le faire sans inconvénient, après avoir indiqué son intention au moyen des feux indicateurs de direction lorsque le véhicule en est pourvu ou, sinon, et si possible, par un geste du bras.

Cette indication doit cesser dès que le déplacement latéral a été effectué.

Toutefois, le conducteur n'est pas tenu de reprendre sa place à droite s'il veut effectuer aussitôt un nouveau dépassement :

1° sur les chaussées à deux sens de circulation divisées en quatre bandes de circulation ou plus, à condition de n'emprunter que les bandes affectées à la circulation dans le sens suivi;

2° sur les chaussées à sens unique.”.

Art. 3. Le Roi peut abroger, compléter, modifier ou remplacer la disposition modifiée par l'article 2.

Promulguons la présente loi, ordonnons qu'elle soit revêtue du sceau de l'Etat et publiée par le *Moniteur belge*.

Donné à Bruxelles, le 8 mai 2019.

PHILIPPE

Par le Roi :

Le Ministre de la Mobilité

Fr. BELLOT

Scellé du sceau de l'Etat :

Le Ministre de la Justice,

K. GEENS

_____
Note

Références parlementaires :

Documents de la Chambre des représentants :

Doc 54 2986/ (2017/2018):

- 001 : Proposition de loi de Mme Lahaye-Battheu

- 002 : Modification auteur.

- 003 : Modification auteur.

- 004 : Modification auteur

- 005 : Rapport.

- 006 : Texte adopté par la commission.

FEDERALE OVERHEIDSDIENST MOBILITEIT EN VERVOER

[C - 2019/13077]

8 MEI 2019. — Wet tot wijziging van het koninklijk besluit van 30 september 2005 tot aanwijzing van de overtredingen per graad van de algemene reglementen genomen ter uitvoering van de wet betreffende de politie over het wegverkeer, wat betreft het niet opnieuw rechts invoegen na het inhalen

FILIP, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

De Kamer van volksvertegenwoordigers heeft aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt :

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2. In artikel 2 van het koninklijk besluit van 30 september 2005 tot aanwijzing van de overtredingen per graad van de algemene reglementen genomen ter uitvoering van de wet betreffende de politie over het wegverkeer wordt een bepaling onder 13°/2 ingevoegd, luidende:

“Geschiedt het inhalen links, dan moet de bestuurder zijn plaats rechts opnieuw innemen, zodra hij zulks zonder bezwaar kan doen, na zijn voornemen kenbaar gemaakt te hebben door middel van de richtingsaanwijzer wanneer het voertuig daarvan voorzien is of, zoniet en indien mogelijk, door een teken met de arm.

Deze aanduiding moet ophouden zodra de zijdelingse verplaatsing uitgevoerd is.

De bestuurder moet echter zijn plaats rechts niet terug innemen wanneer hij onmiddellijk opnieuw wil inhalen:

1° op rijbanen met tweerichtingsverkeer, in vier of meer rijstroken verdeeld, op voorwaarde dat alleen gereden wordt op de rijstroken bestemd voor het verkeer in de gevolgde rijrichting;

2° op rijbanen met éénrichtingsverkeer.”.

Art. 3. De Koning kan de bepaling gewijzigd bij artikel 2 opheffen, aanvullen, wijzigen of vervangen.

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel zal worden bekleed en door het *Belgisch Staatsblad* zal worden bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, 8 mei 2019.

FILIP

Van Koningswege :

De Minister van Mobiliteit,

Fr. BELLOT

Met 's Lands zegel gezegeld :

De Minister van Justitie,

K. GEENS

_____
Nota

Parlementaire verwijzingen :

Stukken van de Kamer van volksvertegenwoordigers :

Doc 54 2986/ (2017/2018):

- 001 : Wetsvoorstel van Mvr Lahaye-Battheu.

- 002 : Wijziging indiener.

- 003 : Wijziging indiener.

- 004 : Wijziging indiener.

- 005 : Verslag

- 006 : Tekst aangenomen door de commissie.